

فهرست

۱۳	پیش گفتار.....
۱۵	زن ترسو.....
۱۹	مرد جوان و دختر وزیر.....
۲۳	ملک ابراهیم و دختر تاجر رومی.....
۴۳	دختر دلگیر.....
۴۹	پادشاه و دختر دهاتی.....
۵۵	پادشاه و دختر چوپان.....
۶۵	دو کشاورز.....
۶۹	دزد و کزاز.....
۷۳	زرگر و پادشاه.....
۷۹	زیرک و موذنک.....
۸۳	دوستی رنگرز و سلمانی.....
۸۹	لوطی باقر و لوطی اصغر.....
۹۳	دزد و غربتی.....
۹۹	مردان.....
۱۰۵	آتش افروز.....
۱۱۱	آدمک چوبی.....
۱۱۹	ماجرای حسن کچل و زن دایی حسن کچل.....
۱۳۱	پولوی یک بزی.....
۱۴۱	حسن قناد و ملک ابراهیم.....

۱۵۱	استاد عبدالله
۱۵۷	این جوری اش هست، آن جوری اش هم هست
۱۶۱	یکی خودرو، یکی نازپرورده
۱۶۷	پسر غریبه
۱۷۵	ملک محمد و آهو
۱۸۱	جام و آینه و پنبه
۱۸۹	تاجر
۱۹۵	خواب خوش
۲۰۳	خوابی که تعبیر شد
۲۰۹	اسرار خانه‌ی داروغه‌ی نانجیب
۲۱۵	حسن شکر کار
۲۱۹	بابا عبدالله
۲۲۳	حاکم سه ولایت
۲۳۳	کار نیکو کردن از پر کردن است
۲۳۷	دختر لال
۲۴۱	قصاب و تاجر و قاضی
۲۵۱	پنبه دوز زن ذلیل
۲۵۹	دختر یتیم
۲۶۵	پادشاه و آهنگر
۲۷۱	پادشاه و پیر مرد
۲۷۵	بچه‌ی عاقل
۲۸۱	صیغه‌ی برادری
۲۸۵	کاسه‌ی قیمتی
۲۹۱	بزرگمهر، پسر بخت جمال
۲۹۷	پسر هوشمند
۳۰۱	پسر غیاث خشتمال
۳۰۹	پسر شاه عباس
۳۱۷	زنی که می‌خواست برای بچه‌هاش نان بخرد
۳۲۱	سه برادر که شاگرد عموشان شدند
۳۳۱	حسن کچل
۳۳۹	گیولی و کنگالی
۳۴۷	نصولی گره و ماخالی کوره

۳۵۷	غولا، غولا، شاه غولا
۳۶۵	کچل و قاضی
۳۷۱	خانه‌ای با چهار در
۳۷۵	کچل حسن
۳۷۹	پسر کچل
۳۸۳	خرس خرمن کوه
۳۸۷	سازم صدا کن، سازم صدا کن
۳۹۱	گاوچران کچل
۴۰۱	کچل و خان
۴۰۷	کچل عیار
۴۱۳	چهل ذرع پارچه
۴۱۹	کچلی که عاشق دختر پادشاه بود
۴۲۳	دختری که مهریه‌اش خنده بود
۴۲۷	کورسوی چراغی در مازندران
۴۳۳	بدون صد تومن نگاهش کن
۴۳۷	رفاقت با کوسه
۴۴۳	عالی
۴۴۹	هفت دختری، خاک به سری
۴۵۳	دختر زرننگ و دانای پادشاه
۴۵۹	سیب سحرآمیز
۴۷۱	نیرنگ پیرمرد
۴۷۷	زین جادویی
۴۸۱	پیرزن
۴۸۵	شتر زرین
۴۹۱	شبرویه
۵۰۱	صد سکه‌ی طلا
۵۰۷	قاضی و همسر تاجر
۵۱۳	هدهد و خفاش
۵۱۹	اگر آن کار شدنی است، این هم می‌شود
۵۲۳	لیوان طلایی
۵۲۹	محمد پسر حداد
۵۴۳	یک‌تنه

۵۴۹	مرد جواهر فروش و دختر پادشاه
۵۵۳	دختر نجیب
۵۵۹	میر جلالان
۵۶۳	زن دانا
۵۶۵	تاجر ساده لوح
۵۶۹	ملک محمد که تقاص برادرهاش را از دختری رحم گرفت
۵۷۷	کچل و سه دختر پادشاه
۵۸۱	هندباد
۵۸۷	تون تاب
۵۹۱	یهودی و رند مفت خور
۵۹۳	آهنگر و زن خوشگلش
۵۹۷	زن نادان
۵۹۹	این دفعه با دو تا شاخم می آیم
۶۰۳	پادشاه و سرباز
۶۰۷	نقابدار
۶۱۳	تکه چوب طلایی
۶۱۹	نبی لنگ
۶۲۳	چوب را که برداری، آقازده در می رود
۶۲۹	خواجه نصیر لوطی
۶۳۳	پیرزن آدم خوار

پیش‌گفتار

افسانه‌های عامیانه از دیرباز با استقبال شنوندگان روبه‌رو بوده و اکنون که به مدد چاپ به صورتی دیگر در اختیار همگان قرار می‌گیرد، بی‌شک جلوه‌ی دیگری خواهد داشت. آن‌جا که افسانه‌های ایرانی سابقه‌ای دیرساله دارند و مردمانی که آن‌ها را روایت کرده‌اند در پهنه‌ی وسیع فلات ایران زندگی می‌کرده‌اند، لذا نمی‌توان آن را در محدوده‌ی جغرافیایی ایران امروز به حساب آورد. بسیاری از سازندگان و روایت‌کنندگان این افسانه‌ها در سرزمین‌هایی زندگی می‌کرده‌اند که اکنون در قلمرو جغرافیای ایران نیستند و گاه به زبان فارسی هم سخن نمی‌گویند. این امر حتا در مورد ادبیات رسمی نیز صادق است. به یاد بیاوریم که برخی از داستان‌های مثنوی معنوی مولوی برگرفته از همین افسانه‌هاست و او آن‌ها را یا در بلخ شنیده بود یا در قونیه. بلخ اکنون در قلمرو افغانستان است و مردم آن به فارسی سخن می‌گویند، ولی قونیه در شمار شهرهای ترکیه به حساب می‌آید و زبان رسمی مردم آن ترکی است.

این مجلد نیز هم‌چون جلد پنجم افسانه‌های ایرانی به افسانه‌های پهلوانی و عیاری و رندی اختصاص دارد، چرا که این گونه افسانه‌ها آن‌چنان دامنه‌ی وسیعی دارند که با یک جلد به پایان نمی‌رسد و خوانندگان در خواهند یافت که شاید با اندکی سخت‌گیری بتوانیم کار را در مجلد ششم به پایان ببریم.